

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Бухгалтерський облік: теорії, концепції, перспективи

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий) рівень

Освітня програма Облік і оподаткування

Спеціальність 071 Облік і оподаткування

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри обліку і оподаткування,
Протокол № 1 від 29 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Бухгалтерський облік: теорії, концепції, перспективи
Викладач (-і)	Гнатюк Т.М., к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	taras.gnatiuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний та заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/6676
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Цей курс пропонує слухачам сформувати розуміння основних теоретичних концепцій у галузі бухгалтерського обліку від класичних до сучасних підходів, а також існуючі виклики для професії та наукового розвитку у сучасному світі. Курс формує передумови до подальшої наукової діяльності слухачів у галузі бухгалтерського обліку, розширюючи їхнє розуміння теоретичних основ та реалій професійної діяльності, надаючи інструменти для розвитку аналітичних та практичних навичок в цій сфері. Предметом вивчення дисциплін є аналіз теоретичних засад, методологічних підходів та концепцій, які лежать в основі бухгалтерського обліку. Це включає вивчення історії розвитку облікової практики, розгляд сучасних тенденцій у галузі бухгалтерського обліку, а також прогнозування можливих напрямків розвитку цієї дисципліни в майбутньому.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою вивчення дисципліни є систематизація та узагальнення теоретичних засад бухгалтерського обліку, включаючи основні концепції, методи і принципи, що лежать в її основі, а також – вивчення сучасних тенденцій у бухгалтерському обліку та аналіз можливих перспектив його розвитку в умовах мінливості економічного середовища. Це передбачає розгляд практичних застосувань теоретичних концепцій у реальних ситуаціях бізнесу, а також оцінку впливу сучасних технологічних інновацій на методи обліку та звітності. Крім того, метою є формування критичного мислення стосовно існуючих підходів до бухгалтерського обліку та розвиток аналітичних навичок для оцінки ефективності та стабільності фінансових систем підприємств.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування із застосуванням методології наукової та педагогічної діяльності, зокрема здійснюючи наукове дослідження, що характеризується науковою новизною, теоретичним та/або практичним значенням.</p> <p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p>ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК04. Здатність працювати автономно.</p>	

Фахові компетентності:

СК01. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в обліку, аналізі, аудиті та оподаткуванні та дотичних до них міждисциплінарних напрямках.

СК02. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК03. Здатність вирішувати комплексні завдання функціонування системи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування для критичного оцінювання результатів досліджень з урахуванням соціальних, етичних, правових та економічних проблем.

СК04. Здатність проводити емпіричні дослідження для встановлення тенденцій розвитку об'єктів дослідження у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК07. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти у сфері обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування, проявляючи лідерські якості під час їх реалізації.

СК08. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики обліку, аналізу, аудиту, та оподаткування, аналізувати, оцінювати та прогнозувати відповідні процеси.

СК09. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

Програмні результати навчання:

РН01. Мати концептуальні та методологічні знання з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей, а також навички необхідні для проведення наукових і прикладних досліджень, здійснення інновацій на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку.

РН09. Ідентифікувати наукові та практичні проблеми, здійснювати апробацію результатів наукових досліджень, висновків і практичних рекомендацій з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та сприяти їх впровадженню в науковій та практичній сферах.

РН10. Глибоко розуміти загальні принципи та методи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері обліку і оподаткування та у викладацькій діяльності.

РН11. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми обліку та оподаткування з урахуванням соціальних, економічних та правових аспектів.

РН13. Вільно спілкуватися з питань, що стосуються обліку та оподаткування, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому.

5. Організація навчання

Обсяг курсу – 90 год.

Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		24	
практичні		24	
самостійна робота		42	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Статус дисципліни
1	071 Облік і оподаткування	перший	обов'язкова

Тематика навчальної дисципліни			
Тема, план	Кількість годин		
	лекція	практичне заняття	самостійна робота студента
<p>ТЕМА 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА ПЕРІОДИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ</p> <p>1.1. Історичні періоди та етапи розвитку бухгалтерського обліку</p> <p>1.2. Бухгалтерський облік в середньовіччі</p> <p>1.3. Період становлення бухгалтерського обліку як науки</p>	3	3	6
<p>ТЕМА 2. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В СИСТЕМІ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН</p> <p>2.1. Особливості функціонування системи сучасних економічних відносин.</p> <p>2.2. Бухгалтерський облік, як окрема галузь наукових знань в постіндустріальній економічній науці.</p> <p>2.3. Предмет бухгалтерського обліку та сучасні підходи до поглиблення його наукового змісту.</p>	4	4	6
<p>ТЕМА 3. ПАРАДИГМИ І КОНЦЕПЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ</p> <p>3.1. Філософські підходи до облікового теоретичного знання</p> <p>3.2. Парадигми бухгалтерського обліку</p> <p>3.3. Концепції бухгалтерського обліку</p>	4	4	6
<p>ТЕМА 4. ТЕОРІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ</p> <p>4.1. Поняття облікових теорій, їх функції</p> <p>4.2. Юридичний та економічний напрямки розвитку облікових теорій</p> <p>4.3. Теорії аналітичного характеру</p> <p>4.4. Балансові теорії</p> <p>4.6. Креативний облік</p>	3	3	6
<p>ТЕМА 5. ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА ТЕОРІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ</p> <p>5.1. Передумови формування уявлень про інституціональну теорію обліку</p> <p>5.2. Модель бухгалтерського обліку, як соціально-економічного інституту</p> <p>5.3. Інституціональна теорія у контексті проблем розвитку бухгалтерського обліку (інститут власності, інститут права, теорія контрактів, звітність в інституційному середовищі)</p>	3	3	6
<p>ТЕМА 6. ГАЛУЗЕВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ</p> <p>6.1. Методологічне забезпечення формування галузевих стандартів бухгалтерського обліку</p> <p>6.2. Галузі та види економічної діяльності.</p> <p>6.3. Особливості розвитку бухгалтерського обліку в окремих галузях економіки</p>	3	3	6

<p>ТЕМА 7. СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЇ БУХГАЛТЕРА</p> <p>7.1. Бухгалтерська освіта в Україні: тенденції та перспективи</p> <p>7.2. Цифровізація бухгалтерського обліку: актуальні аспекти управління процесом</p> <p>7.3. Модифікація документування у контексті цифровізації бухгалтерського обліку</p> <p>7.4. Інтегрована звітність у контексті інформаційного забезпечення ключових стейкхолдерів</p>	4	4	6
--	---	---	---

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни

100 балів: до 50 протягом першого семестру, 50 за іспит в кінці першого семестру

90-100 балів – “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;

70-89 балів – “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;

50-69 балів – “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;

26-49 балів – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.

Накопичення балів студентом під час вивчення дисципліни проводиться у такому співвідношенні:

- поточне оцінювання впродовж навчального семестру (25 %);
- виконання контрольних робіт (15 %);
- тестування в Системі дистанційного навчання (10 %);
- обсяг балів за екзамен (50 %).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті шляхом виконання завдань, отриманих в процесі навчання. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за практичні заняття 20 балів. За самостійну роботу – максимально 10 балів Контрольна робота – 20 балів. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Якщо студент пропустив заняття (лекційні чи практичні) без поважної причини та без відома викладача – він зобов’язується відпрацювати їх шляхом виконання індивідуального завдання за темою пропущеного заняття. У будь-якому випадку студенти зобов’язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем.

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Види навчальної роботи	Навчальні тижні										Разом	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Лекції												-
Практичні заняття	5		5		5		5					20
Самостійна робота				5		5						10
Контрольні завдання		5						5	5	5		20
Всього за тиждень	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		50
Екзамен												50
Всього												100

Вимоги до письмових робіт	<p>Відповідно до навчального плану, студент виконує чотири контрольні роботи. Головна мета – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При виконанні завдань студент має детально розкрити результати.</p> <p>Для студентів денної форми навчання передбачено усі контрольні виконані в аудиторії.</p> <p>Для студентів заочної форми навчання передбачено чотири домашні контрольні роботи, які повинні бути надіслані на електронну пошту викладача за 10 днів до початку сесії.</p>
Практичні заняття	<p>Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Максимальну оцінку 50 балів студент може отримати протягом семестру, 50 балів за іспит. Мінімальним допуском до іспиту є 25 балів.</p>
Самостійна робота	<p>Загальний обсяг годин самостійної роботи студента, що відводиться на вивчення дисципліни «Теорія бухгалтерського обліку» складає 42 години. Студентам пропонується виконання завдань, що розміщені у Системі дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника (https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/6676). Згідно графіку навчального процесу в період контролю за самостійною роботою студент проходить тестування на платформі дистанційного навчання.</p>

7. Політика курсу

Згідно ст. 42 Закону України про «Освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII, учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватись етичних принципів та визначених законом правил під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат — оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат — оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація — вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація — свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування — виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман — надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- хабарництво — надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- необ'єктивне оцінювання — свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Пропуски навчальних занять збільшують обсяг самостійної роботи студента пропорційно обсягу роботи пропущених занять. Відповідно, студент отримує додатковий перелік завдань на самостійну роботу та обов'язковий методичний супровід.

Звичайні критерії оцінювання застосовуються до завдань виконаних точно у строк. Задля дотримання рівності умов для усіх учасників освітнього процесу завдання виконані пізніше встановленого терміну оцінюються із застосуванням понижуючого коефіцієнта 0,2.

Наслідком недотримання установчих документів, правил внутрішнього розпорядку, умов договору про надання освітніх послуг, проявів неповаги до гідності, прав, свобод та законних інтереси всіх учасників освітнього процесу та недотримання етичних норм є тимчасове (до закінчення часу відведеного на навчальне заняття) відсторонення студента від навчального заняття. Таке відсторонення вважається пропуском навчального заняття та є підставою для збільшення обсягу самостійної роботи студента пропорційно обсягу роботи що виконувалась на пропущеному занятті. Відповідно, студент отримує додатковий перелік завдань на самостійну роботу та обов'язковий методичний супровід.

8. Рекомендована література

1. Гнатюк Т. М., Шкроміда В. В., Шкроміда Н. Я., Василюк М. М. Бухгалтерський облік і звітність в системі управління підприємством // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. - 2021. - Вип. 17(1). - С. 246-256.
2. Царук, Василь. "Історичні засади розвитку бухгалтерського обліку як елемента системи корпоративного управління." Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації 1-2 (2019): 15-25.
3. Клименко, Д. О. "Зародження бухгалтерії та формування бухгалтерського обліку як науки." Економічні науки. Серія: Облік і фінанси 8 (2011): 236-245.
4. Малюга, Наталія Михайлівна. "Періодизація розвитку бухгалтерського обліку на основі зміни парадигм." «Вісник ЖДТУ»: Економіка, управління та адміністрування 1 (35) (2006): 72-84.
5. Мосієнко, О. В. "Вклад лука пачолі у розвиток бухгалтерського обліку." (2013).
6. Даньків, Й. Я., & Остап'юк, М. Я. (2016). Раймонд де Рувер про виникнення подвійної бухгалтерії (реалії та сумніви). Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу, 2(32), 153–162.
7. Butkova, Oksana. "The definition of «capital» as an economic and accounting category." E3S Web of Conferences. Vol. 175. EDP Sciences, 2020.
8. Osadcha, Tetiana, and Sergii Bardash. "Identification of the impact of globalization on the development of accounting methodology." Baltic Journal of Economic Studies 3.5 (2017): 343-351.
9. Grażyna, Musiał. "Modern world and economic interactions in the light of the science of economics as well as finances and accounting." Finance, Accounting and Business Analysis 2.1 (2020): 17-24.
10. Жук В. М. Наукова гіпотеза трактування бухгалтерського обліку як соціально-економічного інституту / В. М. Жук // Облік і фінанси. - 2012. - № 2. - С. 14-22. - Режим доступу:
11. У пошуках мети науки про бухгалтерський облік [Електронний ресурс] / С. Легенчук // Бухгалтерський облік і аудит. - 2011. - № 12. - С. 39-44. - Режим доступу:
12. GnatiukT., ShkromydaV. and ShkromydaN. 2023. Digitalization of Accounting: Implementation Features and Efficiency Assessment. Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. 10, 2 (Jun. 2023), 45-58.
13. Задорожний, З-МВ, et al. "Концепція розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в Україні." (2015).
14. Малюга Н.М. Бухгалтерський облік в Україні: теорія й методологія, перспективи розвитку : Монографія / Н.М. Малюга. – Житомир: ЖДТУ, 2005. – 548 с
15. Легенчук С.Ф. Теорія і методологія бухгалтерського обліку в умовах постіндустріальної економіки: монографія / С.Ф. Легенчук. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – 652 с.
16. Задорожний, З-МВ, et al. "Концепція розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в Україні." (2015).
17. Гуцайлюк, Зіновій. "Облік і контроль у ринковій економіці: елементи концепції." (2013).
18. Голов С. Ф. Майбутнє бухгалтерського обліку: загрози та можливості / Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту в Україні: теорія, методологія, організація: збірник тез доповідей учасників XIX Всеукраїнської наукової конференції. К.: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2021. С. 17-19.
19. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку / С. Ф. Голов / Міжн. ін-т менеджменту (МІМКиїв). – К. : ЦУЛ, 2007. – 522 с.
20. Малюга Н. М. Концепція розвитку бухгалтерського обліку в Україні теоретико-методологічні основи : наук. доповідь / Н. М. Малюга. – Житомир : ЖДТУ, 2006. – 84 с.
21. Задорожний, З-МВ, et al. "Концепція розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в Україні." (2015).
22. Жук В. М. Парадигма бухгалтерського обліку економіки гармонійного розвитку / В. М. Жук : зб. наук. праць. – Луцьк : ЛНТУ, 2009. – Вип. 6(24). – С. 171 – 182.
22. Shkromyda, V. V., Shkromyda, N. Y., & Gnatiuk, T. M. (2023). Модифікація документування у контексті цифровізації бухгалтерського обліку. The actual problems of regional economy development, 2(19), 69-78.
23. Пушкар М. С. Створення інтелектуальної системи обліку : монографія / М. С. Пушкар. – Тернопіль : Карт-бланш, 2007. – 152 с.

24. Кузнецова С. А. Теоретические предпосылки формирования парадигмы бухгалтерского учета в экономике знаний: синергетический эффект / С. А. Кузнецова // Основы экономики, управления и права. – 2013. – № 6 (12). – С. 42 – 46.
25. Легенчук С. Ф. Розвиток бухгалтерського обліку в контексті парадигмального методу Т. С. Куна: зарубіжний досвід / С. Ф. Легенчук // Вісник ЖДТУ. – 2008. – № 2 (44). – С. 87 – 100.
26. Яремко І. Й. Концепції і парадигми бухгалтерського обліку як система наукових основ теорії / І. Й. Яремко [Електронний ресурс].
27. Пилипенко А. А. Розвиток облікової парадигми в контексті сучасних теорій менеджменту та процесів поширення інноваційних знань / А. А. Пилипенко, Д. Р. Пилипенко [Електронний ресурс].
28. Лаговська О. А. Бухгалтерський облік як інформаційнокомунікативна система: конструктивний підхід / О. А. Лаговська // Вісник ЖДТУ. 2011. – № 3(57). – С. 76 – 78.
29. Шайкан А. В. Розвиток бухгалтерського обліку як інструментарію стратегічного управління підприємством у конкурентному середовищі / А. В. Шайкан [Електронний ресурс].
30. Гуцайлюк З. В. Облік і контроль у ринковій економіці: елементи концепції : монографія / З. В. Гуцайлюк. – Тернопіль : Крок, 2013. – 176 с.
31. Кун Т. Структура научных революций: Пер. с англ. / Т. Кун; Сост. В.Ю. Кузнецов. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2001. – 608 с.
32. Малюга Н.М. Бухгалтерський облік в Україні: теорія й методологія, перспективи розвитку: Монографія. – Житомир: ЖДТУ, 2005. – 548 с.
33. Шкроміда В. В., Шкроміда Н. Я., Гнатюк Т. М. Інтегрована звітність у контексті інформаційного забезпечення ключових стейкхолдерів // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. - 2022. - Вип. 18(2). - С. 23-30.
34. Петрук О.М. Нова парадигма бухгалтерського обліку // Полтава: Регіональні перспективи. Науково-практичний журнал. – 2003. – № 1 (26). – С. 70-72.
25. Пушкар М.С. Філософія обліку. – Тернопіль: Карт-бланш, 2002. – 157 с.
36. Соколов Я.В. Три парадигмы двойной бухгалтерии // Бухгалтерский учет. – 2005. – № 15. – С. 49-53.
37. Лакатос И. Фальсификация и методология научно-исследовательских программ. В кн. Кун Т. Структура научных революций: Пер. с англ. / Т. Кун; Сост. В.Ю. Кузнецов. – М.: ООО «Издательство АСТ», 2001. – 608 с.
38. Легенчук С.Ф. Інтерпретація розвитку бухгалтерському обліку на основі науково-дослідницьких програм І. Лакатоса / С.Ф. Легенчук // Міжнародний збірник наукових праць. Теорія та методологія бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2008. – Випуск 3(12). – С. 308-323
39. Легенчук С.Ф. Розвиток бухгалтерського обліку в контексті парадигмального методу Т.С. Куна: особливості та традиції національної облікової школи / С.Ф. Легенчук // Економіка: проблеми теорії та практики. Збірник наукових праць. – Випуск 240: В 5 т. – Т. IV. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2008. – С. 503-513.
40. Пушкар М.С. Метатеорія обліку або якою повинна стати теорія: Монографія. / М.С. Пушкар. – Тернопіль: Карт-бланш, 2007. – 359 с.
41. Рашитов Р.С. Логико-математическое моделирование в бухгалтерском учете. / Р.С. Рашитов. – М.: Финансы, 1979. – 128 с.
42. Штанько В.И. Философия и методология науки. Учебное пособие для аспирантов и магистрантов естественнонаучных и технических вузов. / В.И. Штанько. – Харьков: ХНУРЭ, 2002. – 292 с.
43. Mattessich, Richard. "Towards an understanding of the development of accounting: papers from the seventeenth congress of the EAA: Accounting as a cultural force: past, present and future." *European Accounting Review* 3.2 (1994): 354-374.
44. McBride, Karen, and Shraddha Verma. "Exploring accounting history and accounting in history." *The British Accounting Review* 53.2 (2021): 100976.

45. Остап'юк, Мирослав Ярославович, Михайло Романович Лучко, and Йосип Якимович Даньків. "Історія бухгалтерського обліку." (2009).
46. Beattie, Vivien, and Elizabeth Davie. "Theoretical studies of the historical development of the accounting discipline: A review and evidence." *Accounting, Business & Financial History* 16.1 (2006): 1-25.
47. Mattessich, Richard. "Prehistoric accounting and the problem of representation: On recent archeological evidence of the Middle-East from 8000 BC to 3000 BC." *Accounting Historians Journal* 14.2 (1987): 71-91.
48. Panozzo, Fabrizio. "The making of the good academic accountant." *Accounting, Organizations and Society* 22.5 (1997): 447-480.
49. Пасько, Тетяна Олександрівна. "Історія бухгалтерського обліку." (2009).
50. Шигун М. М. Парадигмальний розвиток системи бухгалтерського обліку / М. М. Шигун // Часопис економічних реформ. – 2013. – № 3 (11). – С. 134 – 139.

Викладач _____ Гнатюк Т.М.